

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 472/2022-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Užhorodská 21, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Daniel Blyšťan, proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-232/NKA-VY3-2019 a postupu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 268/17/1000 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti sťažovateľov **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. septembra 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry (ďalej aj „vyšetrovateľ NAKA“, resp. „ministerstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-232/NKA-VY3-2019, ako aj postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“, resp. „úrad špeciálnej prokuratúry“) v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 268/17/1000. Požadujú

ďalej, aby vyšetrovateľovi NAKA, ako aj prokurátorovi prikázal ústavný súd konať bez zbytočných prietáhov. Domáhajú sa tiež priznania finančného zadosťučinenia každý vo výške po 2 000 eur, a to tak od ministerstva, ako aj od úradu špeciálnej prokuratúry. Napokon si nárokujejú náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v celkovej výške 1 885,52 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa NAKA ČVS: PPZ-796/NKA-FP-VY-2017 z 12. marca 2019 bolo proti sťažovateľom vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona spáchaného v súbehu so zločinom poškodzovania veriteľa formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 239 ods. 2 písm. a), ods. 5 písm. a) a c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona a pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku formou pomoci podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona spáchaného v súbehu so zločinom poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 2 písm. a) a b) a ods. 5 písm. a) a c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Až dosiaľ (teda po viac ako tri a pol roku) nebolo vo veci zo strany orgánov činných v trestnom konaní rozhodnuté, keďže nedošlo k zastaveniu trestného stíhania, ale ani k podaniu obžaloby na všeobecný súd.

3. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľov sú namietané prietahy v prípravnom trestnom konaní jednak postupom vyšetrovateľa, ktorý si je vedomý neskončenia vyšetrovania vo veci sťažovateľov najneskôr do 6 mesiacov od vznesenia obvinenia, ako aj postupom úradu špeciálnej prokuratúry, a to z dôvodu rezignácie na výkon prokurátorského dozoru a nápravu „nezákonného konania“ vyšetrovateľa NAKA vedeného v rozpore s Trestným poriadkom.

4. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 472/2022 z 26. októbra 2022 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľov v celom rozsahu.

5. Je potrebné uviesť, že ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 594/2021 zo 16. marca 2022 rozhodol o ústavnej sťažnosti sťažovateľov o porušení ich základných práv z dôvodu prietáhov v prípravnom konaní spôsobených postupom vyšetrovateľa a špeciálnej prokuratúry, ktoré trvajú od vznesenia obvinenia, t. j. od 12. marca 2019 do 16. marca 2022, tak, že jej nevyhoveli. V označenom náleze okrem iných ústavný súd v podstatnom uviedol, že niet pochyb, že orgány činné v trestnom konaní v napadnutých konaniach prekročili zákonom ustanovenú lehotu na vyšetrovanie, avšak neboli nečinné a k vybočeniu z medzí zákonnej lehoty (poriadkovej, nie prekluzívnej) došlo evidentne preto, lebo pri vyšetrovaní uprednostnili zásadu zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku) na úkor zásady rýchlosti konania (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), teda na úkor práva sťažovateľov na konanie bez zbytočných prietáhov. Totiž požiadavka čo najrýchlejšieho prejednania veci nesmie byť uplatňovaná na úkor riadneho objasnenia veci so zásadou oficiality a pri plnom rešpektovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou. Doterajšia dĺžka prípravného konania nie je extrémne dlhá a zatiaľ neprekročila hranicu ústavnoprávnej akceptovateľnosti primeranosti celkovej dĺžky konania. Zistený ojedinelý prietah v súvislosti s postupom znaleckého ústavu a dĺžkou jeho skúmania nedosahuje s poukazom na všetky okolnosti prípadu takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by umožňovala dospieť bez pochybností k záveru o porušení základného práva sťažovateľov

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Nález nadobudol právoplatnosť 1. apríla 2022.

II.

Vyjadrenia porušovateľov a replika sťažovateľov

6. V prípise doručenom ústavnému súdu 24. novembra 2022 ministerstvo k ústavnej sťažnosti v podstatnom uviedlo, že ešte nebolo vo veci rozhodnuté o zastavení trestného stíhania a ani nebola podaná na sťažovateľov obžaloba. Dosiaľ vykonané procesné úkony a zabezpečené dôkazy (s ohľadom na štádium trestného stíhania po postupe podľa § 206 Trestného poriadku mimo autonómnej kompetencie vyšetrovateľa) takýto postup neodôvodňujú a nebol ani daný dôvod, aby vyšetrovateľ také rozhodnutie prokurátora inicioval. Vo veci bol podaný čiastkový znalecký posudok č. 68/2021 Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej aj „znalecký ústav“), ako aj jeho doplnenie, ktoré boli obhajobe zaslané prípisom z 5. mája 2022. Podľa vyjadrenia znaleckého ústavu z 22. novembra 2022 boli identifikované záväzky Rapid life voči klientom vo výške cca 27 mil. eur. Predpoklad ukončenia znaleckého skúmania je do konca roka 2022. Vzhľadom na skutočnosť, že vo veci stále prebieha znalecké skúmanie, ktoré dosiaľ nebolo ukončené a jeho predmetom je objasnenie dôležitých skutočností pre ďalší procesný postup a konečné rozhodnutie, nebolo doteraz možné pristúpiť k úkonom podľa § 208 a § 209 Trestného poriadku. Výsledky znaleckého skúmania limitujú stanovenie a vykonanie ďalších procesných úkonov, pričom dĺžka skúmania sa javí ako neúmeraná, a to aj s prihliadnutím na rozsiahlosť veci a pandemickú situáciu, ktorá mohla predloženie znaleckého posudku objektívne oddialiť. Lehoty uvedené v § 209 ods. 2 Trestného poriadku sú vymedzené všeobecne. Ohraničiť však presne dĺžku konkrétneho trestného stíhania v zákone nie je možné (pozri dôvodovú správu k právnej úprave Trestného poriadku). Pri dokumentovaní takejto závažnej trestnej činnosti, kde je nevyhnutné posúdiť širší okruh relevantných skutočností, rozsah znaleckého skúmania determinuje dĺžku jeho vykonania. Pre efektivitu znaleckého skúmania nie je možné stanoviť lehotu na ukončenie trestnoprávneho prípravného konania. S poukazom na ustanovenia § 209 ods. 3 Trestného poriadku uplynutie lehôt daných v dikcii odseku 2 automaticky nemôže svedčiť o porušení čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy. V danom konkrétnom prípade je rozhodujúcim faktorom časová náročnosť spracovania enormného objemu dát technickými zariadeniami znaleckého ústavu, kde nie je možné ovplyvniť dobu spracovania, keďže táto je objektívne daná technickými parametrami softvéru a hardvéru. Spracované výstupy dajú odpovede na stanovené otázky, rozhodujúce pre posúdenie podstatných skutočností, čo je napokon aj v záujme samotných sťažovateľov. Obdobne tak je nutné mať na pamäti aj oprávnené záujmy poškodených v tomto trestnom konaní. Podľa aktuálneho písomného stanoviska ústavu budú výsledky znaleckého skúmania vyšetrovateľovi odovzdané do konca roka 2022, parciálne zo sekcie elektrotechniky dokonca v najbližších dňoch. Medzičasom boli vykonané opakované osobné konzultácie so zástupcami znaleckého ústavu, a to aj za účasti dozor vykonávajúceho prokurátora a riaditeľa Ústavu súdneho inžinierstva, čo, naopak, svedčí o maximálnej prioritě prístupu k danej veci. Diskomfort spojený s procesným postavením sťažovateľov môže byť síce reálny, ale nie je možné ho pričítať zavineniu spôsobenému zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Napadnuté trestné konanie je vedené štandardným zákonným postupom. Neštandardná však nie je dĺžka jeho konania sama osebe, ale meritum a rozsah predmetného trestného konania, ktoré je ako skutočnosť dôležitú pre rozhodnutie potrebné objasniť

a čo nie je možné vzhľadom na zložitosť a nutnú odbornosť, vykonať inak, než v rámci znaleckého skúmania. Toto bolo zabezpečené, a to aj pre zistenie a posúdenie takých skutočností, ktoré by mohli svedčiť aj v prospech obvinených. Berúc do úvahy aj tento aspekt zásad vedenia trestného konania, bolo potrebné poskytnúť znaleckému ústavu dostatočne dlhú dobu na podanie znaleckého posudku, a to aj nad rámec času, ktorý sa môže bežne javiť ako neadekvátny. Ako podstatnú okolnosť ministerstvo vnútra uvádza, že jedným z kľúčových vstupov sa ukázala byť databáza klientov Rapid life vrátane obrátov na klientskych účtoch. Táto databáza umožňuje identifikovať tie hlavné operácie, v rámci ktorých boli presúvané finančné prostriedky medzi spoločnosťou Rapid life a jej klientmi. Jej výstupy majú potenciál výrazne ovplyvniť aj analýzu reálnej finančnej situácie poisťovne, keďže môžu preukázať prípadné rozpory s údajmi uvedenými v účtovníctve. Práve tento bod si vyžiadal mimoriadnu časovú náročnosť spracovania v rámci znaleckého skúmania, zároveň tak aj operatívnu súčinnosť vyšetrovateľa pri dodatočnom zabezpečení podkladov, napríklad aj doplňujúcimi dožiadaniami Národnej banky Slovenska v priebehu znaleckého dokazovania. Vyšetrovateľ kategoricky odmieta tvrdenia sťažovateľov o nezákonnosti jeho postupu, ktorým mal spôsobiť zbytočné prietahy v predmetnej trestnom konaní. Ministerstvo je toho názoru, že vyšetrovateľ postupoval v súlade s právnou úpravou, a to aj nad rámec svojich služobných povinností a na úkor svojho osobného pohodlia či voľna. Tvrdené konštatovania o nezákonnosti spôsobenej protiprávnym postupom vo vyšetrovaní preto nemajú žiadnu oporu v objektívnej realite a nie sú podložené žiadnymi procesne relevantnými skutočnosťami, ktoré by bolo možné analyzovať, vyhodnotiť a zaujať k nim stanovisko. Takto ostávajú výlučne v rovine subjektívneho vnímania osobami, voči ktorým sa vedie trestné konanie. K argumentácii sťažovateľov, že sám vyšetrovateľ uznal zbytočné prietahy v prípravnom konaní, ministerstvo uviedlo, že v danom prípade ide o účelovú interpretáciu textu. Na základe uvedeného navrhuje ústavnému súdu ústavnej sťažnosti sťažovateľov nevyhovieť.

7. V prípise doručenom ústavnému súdu 25. novembra 2022 sa k prijatej ústavnej sťažnosti za úrad špeciálnej prokuratúry vyjadrila Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“). Tá v súvislosti s argumentáciou sťažovateľov v podstatnom poukázala na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 594/2021-61 zo 16. marca 2022 a tam uvedený obsah jej vyjadrenia, ktorý doplnila o analýzu priebehu prípravného konania po rozhodnutí ústavného súdu. Tak, ako už v náleze konštatoval ústavný súd, predmetom objasňovania je obzvlášť závažná trestná činnosť proti majetku, ktorej sa mali dopustiť viaceré osoby počas dlhšieho obdobia so spôsobením škody tisíciam osôb. Týmto skutočnostiam zodpovedá aj rozsah vyšetrovacieho spisu, ktorý má takmer 9 000 strán (18 zväzkov), a dozorového spisu s rozsahom takmer 600 strán (8 zväzkov). V priebehu doterajšieho prípravného konania boli vykonané všetky dostupné úkony s výnimkou znaleckého dokazovania. Realizuje ho Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, ktorý bol do trestného konania pribratý uznesením vyšetrovateľky z 26. septembra 2018. Bez vypracovania znaleckého posudku nie je možné ukončiť prípravné konanie. Ide o jediný dôvod neskončenia prípravného konania. V akejkoľvek ekonomickej trestnoprávnej kauze predstavuje znalecké dokazovanie elementárny procesný úkon, od obsahu ktorého sa odvíja celkový priebeh trestného konania. Znalecké dokazovanie v predmetnej trestnej veci sa týka skúmania značného množstva počítačov, mobilných telefónov, listín a dát s cieľom zistiť ich obsah a komunikáciu zainteresovaných osôb vrátane zistenia podkladov, ktoré majú priamy súvis s poisťovacou činnosťou RL, ž. p., a. s. Nezanedbateľnou súčasťou znaleckého dokazovania je aj stanovenie

všeobecnej hodnoty prevádzaných nehnuteľností, ktoré sú predmetom skutkov, preskúmanie súvisiacich postupov iných znalcov (vrátane znaleckých posudkov predložených sťažovateľmi), posúdenie poisťných operácií, výsledkov hospodárenia, finančných tokov, investovania, obchodovania, tvorby rezerv poisťovňou RL, ž. p., a. s., počtu veriteľov, správnosti vedenia účtovníctva a ďalších obsiahlych skutočností konkretizovaných v 25-tich otázkach zadaných znalcom. Z dôvodu vysokej náročnosti znaleckého dokazovania a potreby previazania odborných znalostí z viacerých odborov ho realizuje znalecký ústav. Ide o vrcholnú inštitúciu v oblasti znaleckého dokazovania, ktorá bola pribratá do konania vzhľadom na potreby osobitného vedeckého posúdenia všetkých súvisiacich faktorov s činnosťou sťažovateľov, pre ktorú sú obvinení. Náročnosť znaleckého dokazovania potvrdzuje nielen mimoriadne početný rozsah preskúmaných objektov, ale aj nevyhnutná spolupráca so zahraničím v súvislosti s informačnými technológiami. Už z predchádzajúceho vyjadrenia sú zrejmé všetky úkony orgánov činných v trestnom konaní smerujúce k úspešnému ukončeniu znaleckého dokazovania. V aktívnom dozore nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní pokračoval prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry (ďalej len „dozorový prokurátor“) aj v roku 2022. Dňa 29. marca 2022 sa na pôde úradu špeciálnej prokuratúry uskutočnilo stretnutie dozorového prokurátora, vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ, Košice (ďalej len „vyšetrovateľ“) a vedenia znaleckého ústavu pod vedením [REDAKOVANÉ].

Obsahom stretnutia bolo zosumarizovanie doterajšieho priebehu znaleckého dokazovania s tým, že znalecké dokazovanie je zrealizované asi na 80 %. Ukončeniu znaleckého dokazovania bráni neposkytnutie podkladov zo strany Národnej banky Slovenska. Na ten účel sa dohodli na príprave stretnutia v apríli 2022 s pracovníkmi Národnej banky Slovenska. Ďalej znalecký ústav zdôraznil náročnosť technickej časti znaleckého dokazovania, ktorá si vyžiadala zakúpenie novej počítačovej a súvisiacej techniky (na analýzu množstva dát, vykonanie priebežnej syntézy a pod.). Záznam z pracovného stretnutia tvorí prílohu č. 2. Dozorový prokurátor listom č. k. VII/2 Gv 268/17/1000-559 z 10. júna 2022 (príloha č. 3) požiadal vyšetrovateľa o predloženie správy o stave prípravného konania s dôrazom na znalecké dokazovanie. Vyšetrovateľ priebežne informoval dozorového prokurátora o stave prípravného konania, a to listami z 30. júna 2022, 3. augusta 2022 a 5. septembra 2022, ktoré tvoria prílohu č. 4 až 6 tohto vyjadrenia. Aktuálny stav znaleckého dokazovania je zrejmý z listu znaleckého ústavu z 3. novembra 2022 (príloha č. 7). Znalecký ústav v ňom uvádza, že dokazovanie bude ukončené do konca roka 2022. Jeho dĺžka (okrem už uvedených skutočností) je negatívne ovplyvnená i neustálymi atakmi, súdnymi konaniami, trestnými oznámeniami, mediálnymi útokmi. V neposlednom rade priebeh znaleckého dokazovania bol sťažený konaním správkyne konkurznej podstaty, ktorá sa v súdnom konaní úspešne domohla nariadenia neodkladného opatrenia o povinnosti znaleckého ústavu jej vydať veci zaistené v trestnom konaní (uznesenie Okresného súdu Košice I č. k. 31 K 28/2017 z 12. októbra 2022). Generálna prokuratúra vzhľadom na závažnosť a rozsiahlosť trestnej činnosti, pre ktorú je vedené trestné stíhanie, zastáva názor, že k porušeniu základných práv sťažovateľov úradom špeciálnej prokuratúry v trestnom konaní nedošlo, vyšetrovacie úkony sú realizované priebežne bez prejavov akýchkoľvek prietahov. Svedčí o tom vyšetrovací spis, ktorý k dnešnému dátumu tvorí 18 zväzkov s rozsahom takmer 9 000 strán. Ani dozor prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní nenesie žiadne známky zdlhavosti či nedbanlivosti pri jeho výkone. Naopak, prípravné konanie je realizované spôsobom zodpovedajúcim závažnosti trestnej činnosti, pre ktorú sa vedie trestné stíhanie a je vznesené obvinenie sťažovateľom. V súhrne možno konštatovať, že všetky

dostupné dôkazy boli orgánmi činnými v trestnom konaní zabezpečené s výnimkou znaleckého dokazovania. Orgány činné v trestnom konaní pravidelne kontaktujú znalecký ústav s cieľom čo najrýchlejšieho vyhotovenia požadovaného znaleckého posudku. Z týchto dôvodov generálna prokuratúra navrhuje, aby ústavnej sťažnosti nebolo vo vzťahu k úradu špeciálnej prokuratúry vyhovené.

8. V rámci repliky sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 6. decembra 2022 uviedli, že k uvedeným vyjadreniam sa nevyjadrujú aj vzhľadom na hospodárnosť konania a potrebu čo najrýchlejšieho možného rozhodnutia vo veci samej o ústavnej sťažnosti.

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstatu ústavnej sťažnosti tvorí tvrdenie sťažovateľov o porušení ich základných práv z dôvodu prietáhov v prípravnom konaní spôsobených postupom vyšetrovateľa a špeciálnej prokuratúry, ktoré trvajú od vznesenia obvinenia, t. j. od 12. marca 2019 dosiaľ. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti odvíjajú svoje tvrdenia o vzniku prietáhov v napadnutých konaniach.

11. Pojem zbytočné prietahy obsiahnuté v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00).

12. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu štátneho orgánu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

12. Namietaný postup konania pred označenými porušovateľmi podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aplikujúc kritérium významnosti veci z pohľadu sťažovateľa v závislosti od potreby rýchlosti rozhodovania, sa nevyznačuje konaním vyžadujúcim osobitnú alebo výnimočnú rýchlosť.

13. V konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 594/2021, v ktorom ústavný súd preskúmaval namietané prietahy od vznesenia obvinenia, t. j. od 12. marca 2019 do 16. marca 2022, konštatoval, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v trestnom konaní prípravnom na rozdiel od trestného konania súdneho je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba stíhaná na základe uznesenia o vznesení obvinenia proti nej. Právna neistota sa týka toho, či

orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne, v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní, iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (IV. ÚS 210/04, II. ÚS 325/06). K argumentácii sťažovateľov o priet'ahoch v napadnutých konaniach z dôvodu nedodržania lehoty podľa § 209 ods. 2 Trestného poriadku ústavný súd poznamenal, že už v náleze č. k. IV. ÚS 41/2021 (bod 65) konštatoval, že ide o lehotu poriadkovú. Ústavný súd tiež v uznesení č. k. I. ÚS 280/2020 uviedol, že izolovaný poukaz na nedodržanie lehoty podľa § 209 ods. 2 Trestného poriadku nemožno považovať za dostatočný, a to zvlášť, ak samotná zákonná úprava v § 209 ods. 3 Trestného poriadku s jej nedodržaním „počíta“ a upravuje s tým spojený ďalší postup orgánov činných v trestnom konaní. Posúdil, že doterajšia dĺžka prípravného konania nie je extrémne dlhá a zatiaľ neprekročila hranicu ústavnoprávnej akceptovateľnosti primeranosti celkovej dĺžky konania (pozri aj bod 5).

14. Na uvedenom názore ústavný súd v plnom rozsahu zotrúva. Nič na tom nemení ani nadväzujúca doba konania (6 mesiacov) po právoplatnosti nálezu ústavného súdu do podania novej ústavnej sťažnosti (september 2022), pretože, tak ako uviedol ústavný súd, v predchádzajúcom konaní samotná právna kvalifikácia trestnej činnosti proti majetku (páchanej viacerými osobami), ktorá je predmetom vyšetrovania, vypovedá o jej značnej skutkovej zložitosti. Vo vzťahu k napadnutému postupu vyšetrovateľa a úradu špeciálnej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že aj keď je dĺžka znaleckého skúmania dlhšia, ako je obvyklé, vzhľadom na charakter prípravného konania, jeho skutkovú náročnosť, ale aj okolnosti súvisiace s opatreniami prijatými počas pandemickej situácie, ktorá pretrvávala počas prevažnej doby znaleckého skúmania, ústavný súd opätovne hodnotí, že ide o taký postup, ktorý v okolnostiach danej veci nemožno považovať za zbytočný. Ústavný súd teda konštatuje, že postupy označených porušovateľov pri zabezpečovaní znaleckého skúmania a vypracovania znaleckého posudku nie je možné hodnotiť ako neefektívny postup alebo nečinnosť. Napokon sťažovatelia na tieto vecné argumenty porušovateľov v rámci repliky ani nereagovali.

15. Doterajšia dĺžka prípravného konania vzhľadom na zložitost' veci nie je zatiaľ extrémne dlhá a ešte neprekročila hranicu ústavnoprávnej akceptovateľnosti. Údajný priet'ah v súvislosti s postupom znaleckého ústavu a dĺžkou jeho skúmania takisto nedosahuje od vydania nálezu s poukazom na všetky okolnosti prípadu takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by umožňovala dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe uvedeného tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľov ústavný súd nevyhovel.

16. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov o porušení ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom orgánov činných v trestnom konaní v napadnutých konaniach ústavný súd opätovne uvádza, že označené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov upravuje čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na zásadu *lex specialis*, teda skutočnosť, že sťažovateľom označený čl. 46 ods. 1 ústavy upravuje vo všeobecnosti základné právo na súdnu ochranu, k porušeniu ktorého vzhľadom na obsah dôvodov uvedených v sťažnosti, ako aj obsah označeného základného práva zjavne nemohlo dôjsť. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu by mohlo dôjsť v tom prípade, ak namietané zbytočné priet'ahy spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou (s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania) signalizujú, že v postupe porušovateľov došlo k pochybeniam takej

intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – a contrario). V prerokúvanej veci (s prihliadnutím aj na skutočnosti uvedené v bodoch 11 až 13 tohto nálezu) však *prima facie* nejde o takú významnú dĺžku konania (po odpočítaní legálnych prekážok v konaní), ktorá by mohla viesť k vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či k úvahe o odopretí spravodlivosti. Na základe toho ústavný súd nevyhovel ani tejto časti ústavnej sťažnosti.

17. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu